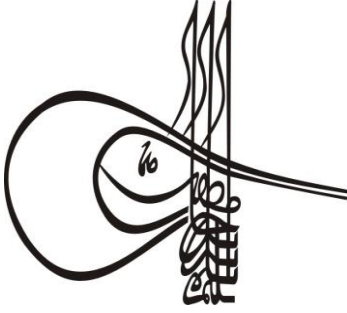

Turkish Studies

International Congress on Social Sciences II (INCSOS 2018 Quds)

Volume 13/15, Spring 2018, p. 131-145

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13482>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Mayıs 2018

✓ Accepted/Kabul: Haziran 2018

This article was checked by iThenticate.

İKİNCİ DİL EDİNİMİNDE BİREYLERİN MOTİVASYONUNUN ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

*İzem DAĞDEVİREN**

ÖZET

Bireyi harekete geçiren, davranışlarını şekillendiren ve davranışın devamlılığını sağlayan içsel psikolojik veya dışsal araçlar neticesinde meydana gelen dürtü olarak tanımlanan motivasyon, ikinci dil edinim sürecinde büyük öneme sahip bir unsurdur. Bu önemin farkına varan uzmanlar, yabancı dil öğrenen bireylerin, öğrenmeleri üzerinde büyük etkisi olan motivasyonla ilgili kapsamlı araştırmalar yapmışlardır. Yapılan araştırmalar sonucunda ise düşünüldüğü gibi, motive edilen öğrencilerin başarılarının önemli ölçüde arttığı gözlemlenmiştir. Bu durumdan hareketle, öğrencilerin dil edinimindeki başarı düzeylerini artırmak amacıyla, süreç içerisinde öğrenci motivasyonunu harekete geçirmenin yollarının yanı sıra içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarını tanımlamanın önemi üzerinde de durulmuştur. Dışsal etkenlerin öğrenmedeki rolü önemli olmakla birlikte, motivasyonu artıran dış etkenlerin içselleştirilmesi eğitimde daha etkili sonuçlar alınmasını sağlamaktadır. Çünkü, içsel motivasyon dışsal motivasyondan çok daha hızlı ve kalıcı bir şekilde davranışı etkilemektedir. Bilhassa Maslow'un 'İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nde temel aldığı varsayımdan hareketle, motivasyonun içsel bir olay olduğu savunulmuştur. İçsel motivasyonun harekete geçmesi için ise, bireylerin ihtiyaçlarının bilinmesinin gerekliliği savunulmuştur (Maslow, 1970). İhtiyaçların bu şekilde tespitinden hareketle gerekli durumlar oluşturulacak ve başarıya giden yolda ilk adım atılmış olacaktır. Bu araştırma, motivasyon kavramını tanımlamayı, dil öğretim sürecinde motivasyonun yerini açıklamayı, çağdaş eğitim sisteminde motivasyonun ne ölçüde gerekliliğe sahip olduğunu, (a) öğrenci başarısı üzerinde etkili olan unsurlar, (b) motivasyonun sınıf düzeni üzerindeki etkisi ve (c) öğrenci tutumunun öğrenmeye etkisi açısından özetlemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca yapılan araştırmalar incelendiğinde, motivasyonun ikinci dil ediniminde

vazgeçilmez bir yere sahip olması, bu konunun çalışılmaya değer olduğunu öngörmektedir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, başarı, ikinci dil edinimi, dil öğretimi, tutum.

THE EFFECT OF MOTIVATION OF INDIVIDUALS ON LEARNING IN ACQUISITION OF SECOND LANGUAGE

ABSTRACT

During learning the second language is a factor of major importance; individual raises shaping the behavior and behavior that maintaining internal or external means psychological motivation impulse is defined the occurring as a result of the acquisition process. These experts, who realize importance of these subjects, have done comprehensive research about having a big effect of motivation on learning for individuals who learn foreign languages. As you stand the results of the research, has been observed to significantly increase the success of students who are motivated. Moving from this situation, in order to increase students' for language acquisition skills, student motivation in the process as well as ways to mobilize internal and external motivation it has also focused on the importance of defining resources. External factors have an important role in learning but internalisation of external factors that increase the motivation, which ensures more effective results in education, lead to get better results, because intrinsic motivation affect behavior much more quickly and permanently than extrinsic motivation. Especially, Maslow's "Hierarchy of Needs" is based on the assumption that in mind, it has been argued that there motivation is an intrinsic events. To be able to act the intrinsic motivation, the necessity of knowing the needs of individuals was defended by Maslow (Maslow 1970). Thanks to the needs identified in this way from the movement necessary condition will be created and It will be the first step on the way to success. This research aim to define the concept of motivation, explain the place of the motivation at language teaching process and extent the requirements of the motivation in the modern education system, such as (a) the elements which have effects on students' achievement (b) effect of motivation on class layout and (c) The impact of students' attitudes for learning are aim to explain to effect of these things on learning. Also, while examined the researchs, to have an indispensable role in second language acquisition motivation foresees that this issue is worth to study.

STRUCTURED ABSTRACT

Due to increasing human relations among countries and the development of mass media, has revealed the need to learn a second language. Indeed, according to the opinion of the researchers, language learning needs is increasing in this direction. Not only these reasons, people, who know the value of information and have a new cultures curiosity, have entered into a new language learning

effort.having a strong impact of motivation on language learning emerges at this point.Schumann, link between learning process and a strong motivation explains:"Positive emotions (motivation), the cognitive processes affect in a positive way; cognitive processes, leads to new knowledge; learning new information strengthens positive emotions (motivation) " (quote; Vatansever Bayraktar, 2015: 1083-1084)

In learning a language should be aware of the following stages: Why should students learn this language? After the learning this language, what kind of advantages they will have? What they will gain thanks to these advantages? We should be focused on these questions to determine the aim.

Beside physiological needs people have some needs such as,appreciation,surroundings,publicity.Motivation sources of students in a study conducted by the ACAT and Demiral has tried to determine.This study was applied to 236 students in special foreign language training centers.In the results, "learning foreign languages will allow me to find a very easy job in the future" and "finding a job and promotion" phrases has received the highest average.As you seen,concerns about the career plans is one of the motivating source.At the same time,to gain respectability in this way is another factor affecting motivation.

Students ,who have the necessary motivation 'not only at the time as being motivated' do not lose interest in the process by the end of the course.Even if, language learning students don't have appropriate conditions , they can be successful with enough motivation in their targets.These opinions are installing most of the responsibility for learning to the student and they claim that they can be successful with these necessary motivations.But according to some researchers, the students will not be succeed if they don't have enough facilities(The reluctance of teachers,The lack of teaching materials etc.), even they have desire.That's why,they claim that teacher-student-environment-material elements should be evaluated together.They see it as a success emerged as a result of joint efforts of all the elements in the learning process.

Motivation is another factor that affects the attitude of the tutorial.According to a study conducted by Acat and Demiral (2002), "the teacher's help and support for students" were found to be effective in providing the motivation. Students' increase interest and demand for courses has been observed thanks to the positive attitude of the teachers.This kind of teacher is an excellent resource for motivating students.

During the course students are motivated and interested in learning the language,they keep themselves from unwanted things.They'd be learner person with a high energy attitude.The students ,who do not have the necessary motivation, shows indifference towards lesson.Other than that, they begin to exhibit a variety of behavioral disorders.They disrupt the class order and would hinder its course process.When students are motivated during the process, they can be prevented from possible behavioral disorders and the quality of the courses increase.

One of the problems encountered in second language acquisition beliefs that it is difficult to learn a new language. Negative past experiences of students, directly affects the motivation and has an

inhibitory effect on learning. As in the opinion of the Cüceloğlu (1991:254), fear of failure motivated individuals negatively, they can not easily start to new breakthrough and they do not undertake any duty unless there is guarantee of success. On the other hand, individuals who are motivated by the desire to success, accept this failure as one of the steps that are required to succeed. They investigate the causes of the failures and they should draw a conclusion from them. In this way, they believe will be successful at last. In this way, the fear of failure will lose and the desired success will reach..

Motivation occur in two ways, namely internal motivation and external motivation. When we consider analysis of this concept, we can realize that the external and internal motivational factor is high and significant relationship between them. Both motivation interact each other and intrinsic motivation has a significant share on students' motivation because Intrinsic Motivation affects behaviors more quickly and on a permanent basis compared to extrinsic motivation. At same time, It is believed the motivation provided by internal motivational factors affected positively by increasing the external motivation level because the person, who individuals starting to learn the language with positive environmental conditions, will have made a well start. As long as the attention to these issues, barriers in student motivation will be lifted and there will be created an effective motivation.

To stimulate intrinsic motivation, we need to know the students' individual needs. Academic intrinsic motivation of students should be investigated with external factors like individual needs and differences.

Students' past experiences have a huge effect on their motivations. person, who has failure experience in the past, develop a negative attitude about failing in the future. This negative attitude is the biggest obstacle in the realization of learning

By considering internal and external factors affecting the motivation of people, who learn a second language, qualitative studies should be given importance instead of quantitative studies and it is necessary to examine in detail how student motivation changed according to the situation analysis.

To increase individuals' language learning desires, academic studies should be done that will generate awareness about their intrinsic motivation. The teacher should provide students with the right guidance and motivation in the formation of this study.

For the process of motivation after work performed before the course, the student should be given activities that will keep their motivation high to focus on. In this study, especially the age groups of the students should consider. Learning activities should be arranged according to students' age and interests. Specific studies should be determined for each age groups' motivational process and a lesson should be planned.

To interfere with the course to prevent negative behaviors, positive classroom atmosphere must be created. For this purpose, some studies should be for preventing negative behaviors. Instead of punishment or threat, the various awards and positive reinforcements should be given.

Students should realize the importance of the information they learned and get this information to understand that how they would use should be provided. In line with this, student learning goals should be determined in a clear and understandable manner. Thus, meaningful learning will be achieved. As a result, the students; will become aware of the fact why, and they will be more willing to the course.

Teachers should exhibit behavior towards developing the student's self-esteem. Therefore, teachers should give obligations, which they can fulfill and succeed so, the process of student learning levels must be determined by preliminary tests to be made before the course. After learning the level of the students learning, the lesson plan should be prepared accordingly. So that, students will experience the feeling of success and will be motivated and the student, who experienced feeling of success, will find courage of yourself to take the next step. As a result, success will be realized in the continuation of efforts to be shown with this faith.

The teachers should have informed about students' past experiences. Students develop a negative attitude toward in class because of their failures in the past and it should be considered. Teachers should teach students to the idea that success or failure is part of learning. They can give up and stay away from the course in the classroom but learning environment that supports them must be prepared in all conditions to gain them to join lessons. Teachers should tell the students that will be a success, if the necessary effort is made to reinforce classroom activities appropriate to that level.

Class, should be far from being an environment that might affect students' motivation negatively because when individuals see interesting things the human brain becomes more willing to learn. For this purpose classroom seating arrangement should be designed according to the layout of U. At the same time, the process of activities that enhance the different learning styles of students in the course should also be included.

In this research, were studied to determine whether motivation have an impact on a noticeable level on learning. In line with this, recommendations for increasing student motivation work have been established.

Keywords: Motivation, success, second language acquisition, language teaching, attitude.

Giriş

Günümüzde kültürler arasında meydana gelen yakınlaşmalar, küresel dünya düzeninin bir getirisi olarak, yeni bir dil öğrenmenin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ülkeler arasında siyasi, ticari, eğitim vb. konularda yaşanan ilişkiler neticesinde bu ülkelerin dillerini öğrenmek, o milletin diline ve bu sayede kültürüne hâkim olmak kaçınılmaz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim tüm dünya ülkelerinde yabancı dil bilme ve öğrenmenin önemi, toplumsal ve kültürel değişimler ve uygulamaya dayalı ilerlemeler karşısında giderek daha büyük önem kazanmakta, ülkeler arasında kültür alışverişi ve çeşitli alanlarda iş birliği olanaklarının artmasıyla yabancı dil öğrenme etkinlikleri daha da zorunlu bir gereksinim durumuna gelmektedir (Sözer, 1984). Yalnızca bu nedenlerden dolayı değil; bilginin değerini bilen, yeni kültürleri keşfetme merakı olan bireyler de bir kültürü tanımanın ve anlamının en geçerli yolunun, o kültürün ait olduğu dili tanıtmaktan geçtiğini

fark etmişlerdir. Bunun sonucu olarak da yabancı dil öğrenme çabası içine girmişlerdir. Bu sayede hem bilgi birikimlerini artırmış olmakta hem de yeni bir dil ile birlikte yeni bir kültürün kapılarını aralamaktadırlar. Böylelikle, o dilin mensuplarıyla anlaşabilme ve böylece yaşayan dili de anlama imkânına sahip olmaktadır.

Dil öğreniminde kuvvetli bir etkiye sahip olan motivasyon, bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Dil edinim sürecinde, yüksek motivasyonun öğrenme sürecindeki kuvvetli etkisi araştırmacılar tarafından ortaya konmuştur. Kavrama metaforik açıdan yaklaşıldığında, nesneleri harekete geçiren güce benzer bir gücün de insanları harekete geçirdiği ve bunun da genel olarak motivasyon olarak adlandırıldığı görülmekte ve öğrenme ile doğrudan bağlantılı bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Acat ve Demiral, 2002: 314). Çünkü öğrenme, bilinçli ve kasıtlı bir çabayı gerektiren bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Stipek, 1988; Niederhauser, 1997).

Yapılan araştırmalar, motivasyonun dil öğrenimini etkileyen önemli unsurlardan biri olduğunu vurgulamaktadır. Bu alanda çalışan araştırmacılar, ikinci dil edinen bireylerin motivasyonunu artırmak için pek çok öneride bulunmuşlardır. Bu önerilerin en başında ise, öğretmen faktörü gelmektedir. Ders sürecinde motivasyonu sağlayacak olan, öncelikli olarak öğretmendir. Bu görüşten hareketle; öğrenme olayının "öğrencinin bir şeyi gerçekten öğrenmeyi istemesi durumunda gerçekleştiği" gerçeği düşünüldüğünde, öğrenciyi öğrenmesi için harekete geçirecek olan eylemlerin öğretmen tarafından bilinmesi ve bunların sınıf ortamında bilinçli bir biçimde kullanılması gerekmektedir (Acat ve Demiral, 2002: 314). Öğretmen, motivasyonu artırıcı yöntem ve tekniklerden haberdar olmalı, bu husustaki yeni gelişmeleri takip etmeli ve bu yenilikler karşısında kendini geliştirmeye her an açık olmalı ve öğrenci beklentilerine cevap verebilecek nitelikte olmalıdır. Başka bir deyişle, dil öğretimi süreci öğretmenin körü körüne bağlı kalacağı herhangi bir yöntem, uygun kesin kural ve işlemlere dayalı durağan bir süreç değildir. Aksine dinamik, yaratıcı ve öğrenci gruplarının özelliklerine göre şekillenen bir süreçtir (Acat ve Demiral, 2002: 315).

Söz konusu alan yazınında belirtilen yabancı dil ediniminde, motivasyon iki şekilde meydana gelmektedir. Birincisi, Bilişsel Yaklaşım'ın savunduğu, bireyin içsel değerlerinden kaynaklı oluşan içsel motivasyon; diğeri ise, Davranışçı Yaklaşım'ın savunduğu, bireyin dış kaynaklarla motivasyonunu sağlayan dışsal motivasyondur. Öğrenci motivasyonunda etkili olan bu kaynakları etkileyen nedenler şu şekilde açıklanabilir:

İçsel nedenler: Yeni bir dile karşı duyulan istek ve ilgi, öğrenme ihtiyacı, dili anlama ve kullanma arzusu, kendini geliştirme isteği ve bu sayede artacak olan özgüven.

Dışsal nedenler: Yeni bir dilin bireyin hayatına katkı sağlayacak olması (eğitim veya iş hayatında kişiyi ön plana çıkararak ayrıcalıklı olmasını sağlaması, bu sayede elde edeceği yararlar.), alacağı ödül veya cezalar, beğenilme ve takdir görme arzusu.

Bireyde meydana gelen bu iki çeşit motivasyon bireyden, çevreden ve çeşitli durumlardan dolayı farklılıklar gösterebilir. Bununla birlikte, motive kaynağının bireyin ihtiyaçlarına göre şekillendiğini ifade etmek doğru olacaktır.

Ülkeler arası artan insan ilişkileri ve kitle iletişim araçlarının gelişimi sebebiyle, ikinci bir dil öğrenme gereksinimi araştırmacılarca da kabul edilmektedir. Nitekim araştırmacıların görüşüne göre, yabancı dil bilme gereksinimi toplumlararası ilişkilerin yoğunluk kazanması ve kitle iletişim araçlarının gelişmesine paralel olarak artış göstermekte ve dün olduğu gibi bugün de güncelliğini korumaktadır (Yaşar, 1992: 69-77). Bu bağlamdan hareketle bu araştırmada, motivasyonun öğrenme üzerinde fark edilir düzeyde bir etkiye sahip olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda, öğrenci motivasyonunu artırıcı çalışmalara yönelik öneriler oluşturulmuştur.

Yöntem

Bu çalışmada, motivasyonun öğrenme üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için,

- * Motivasyon kavramını tanımlamayı,
- * Dil öğretim sürecinde motivasyonun yerini açıklamayı,
- * Çağdaş eğitim sisteminde motivasyonun ne ölçüde gerekliliğe sahip olduğunu,
- * Öğrenci başarısı üzerinde etkili olan unsurları,
- * Motivasyonun sınıf düzeni üzerindeki etkisini,
- * Öğrenci tutumunun öğrenmeye olan etkisini incelemeyi hedefleyen alan yazın araştırmasıdır.

Araştırmanın çalışma evrenini YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında ve üniversitelerin tez merkezlerinde yer alan makale, yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Öncelikle yazılı kaynaklardan ve internet aracılığıyla İkinci Dil Edinimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin listesi oluşturulmuştur. Tarama sürecinde öncelikle YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı kullanılmıştır. YÖK veri tabanında olmayan tezler için de üniversitelerin tez merkezlerinden ve daha önce yapılan bibliyografya çalışmalarından faydalanılmıştır. Tarama sürecinde ağırlıklı “yabancılara Türkçe öğretimi” ve ilgili kavramlardan yararlanılmıştır. Daha sonra ise bu tezler türüne, yapıldığı yıllara, konularına ve kullanılan yönteme göre sınıflandırılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, istatistiksel tekniklerle değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde nitel analiz tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Bu yöntemden hareketle, elde edilen bulgulara yorumlamalar getirilerek bulguların okuyucu tarafından anlaşılabilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde çalışmanın amacına ulaşması için, gerekli olan araştırma sonuçlarına yer verilerek analiz yapılmış ve bu sonuçlara gerekli yorumlamalar getirilmiştir. Sonuç olarak da çeşitli önerilere yer verilerek, elde edilen bulgulara yönelik değerlendirmeler oluşturulmuştur.

1) Dil Öğretim Sürecinde Motivasyonun Yeri

Dil öğrenme aşamasında öncelikli olarak yapılması gereken birtakım çalışmalar vardır. Bu noktada öğrencinin bu dili niçin öğrenmesi gerektiği, dili öğrendikten sonra ne tür avantajlara sahip olacağı, bu sayede elde edeceği yararların ona neler kazandıracağı soruları üzerinde durulmalıdır. Bu sorulara bulunacak cevaplarla, öğrencilerin hedef dili öğrenme amaçları belirlenmiş olur. Amacını belirleyerek bu amaç doğrultusunda ilerleyen öğrenci, yeni bir dil öğrenmenin kendisi için ne ölçüde gerekli olduğunu fark edecek ve ilk aşamada onu harekete geçirecek olan motivasyona doğal olarak sahip olmuş olacaktır. Şentürk (2003)'ün bu konudaki görüşüne göre: “Öğrenmede motivasyonun önemi büyüktür. İsteksiz bir öğrenme angarya bir iş gibi, kişiye ağır gelir. Hâlbuki istekle yapılan bir öğrenme tam ve verimli olur.” Bununla birlikte motivasyon, bireylere karşı nasıl davranıldığıyla ve bireylerin yaptıkları iş hakkında neler hissettikleriyle ilgilidir (Keenan, 1996:5).

Acat ve Demiral (2002)'in “Türkiye’de Yabancı Dil Öğrenme ve Motivasyon Kaynakları ve Sorunları” adlı betimsel yönteme dayalı çalışması, Eskişehir ilinde bulunan özel yabancı dil eğitim merkezlerinde öğrenim gören 236 öğrenciye uygulanmıştır. Üç bölümden oluşan ankette 48 adet soruya yer verilmiştir ve bu soru ifadelerinin karşısında da derecelendirilmiş beşli Likert Ölçeği bulunmaktadır. Motivasyon kaynaklarının belirlenmesi amacıyla sorulan sorular içerisinde, en yüksek ortalamayı “yabancı dil öğrenmek gelecekte çok kolay iş bulmamı sağlayacak” ifadesi almıştır. Aynı zamanda “iş bulma ve işte yükselme” ifadesi de en yüksek ortalamaya sahip olan ikinci önermedir. Bu sonuçlardan hareketle denilebilir ki iş hayatıyla alakalı ve kariyer planlarına dair

kaygılar öğrencilerin motive kaynaklarının başında gelmektedir. Bunun yanı sıra, insanların bir yere ait olduğunu hissetmeleri ve sosyal statü sahibi olmaları fizyolojik ihtiyaçların karşılanması ardından güçlü bir motivasyon unsurudur (Keenan, 1996:22). İnsanlar fizyolojik ihtiyaçlarının yanı sıra kendilerine saygı duyulmasını da isterler. Takdir edilme, tanınma, çevre edinme, sosyal statü sahibi olma gibi ihtiyaçlara yönelirler. Dışsal motivasyon kaynakları içerisinde değerlendirilebilecek olan bu sonuçlar, bireyin motivasyonu üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu doğrultuda, yeni bir dil öğrenme amacını belirlemiş olan birey, gereken motivasyonu kendisinde bulacaktır. Amacını belirleyerek bu doğrultuda ilerleyen bireyin başarıya ulaşması da beklenen bir sonuçtur.

Öğrenciler, merak ettikleri ve ilgi duydukları konuları daha kısa sürede öğrenirler. Ancak bütün konuların öğrencilerin ilgisini çektiği söylenemez (Çelik, 2003: 169). Bir konuda istekli öğrenme gerçekleşebilmesi için kişinin o konuda bilgi edinmeye ihtiyaç duyması gerekir. İşte, motivasyon öğrencide bu öğrenme isteğini veya ihtiyacını doğurabilmektedir (Şentürk, 2003: 97). Ders sürecinden önce yapılan güdülenme çalışmalarından sonra da öğrenci motivasyonunu yüksek tutacak çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bununla birlikte, eğer öğrenciler bir etkinliğe katılarak ihtiyaçlarının karşılanacağını anarlarsa öğrenme etkinliğine yönelik olarak içten güdüleneceklerdir. Etkinlikler, öğrencilerin ihtiyaçlarını açıkça karşılayan hedeflere ulaşmalarını sağlayacak şekilde düzenlenirse, öğrenciler öğrenme etkinliklerine içten güdülenmiş olarak katılabilirler (Öncü, 2004: 175). Bu tür etkinliklerde özellikle öğrencilerin yaş grupları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmenler, öğrencilerin gelişim dönemleri ve özelliklerini çok iyi bilerek, bu dönemlerin özelliklerine göre onları öğrenmeye güdüleyebilecek uyarıları seçmelidir (Sardoğan, 2004: 33-34). Aynı zamanda öğretmen, hitap ettiği kitlenin yaş grubuna özel motive edici çalışmaları belirlemeli ve bu doğrultuda bir ders süreci planlamalıdır.

2) Çağdaş Eğitim Sisteminde Motivasyonun Gerekliliği

Çağdaş eğitim anlayışında, öğrenci ders sürecinde her an aktif, öğretici ise öğrenciye bilgiyi aktaran değil, öğrencinin bilgiyi keşfederek bulmasını sağlayan rehber konumundadır. Bu yaklaşımda öğrenci, bilgiyi araştırıp bulacak olan kişidir. Öğrencinin bilgiye ulaşabilmesi için üstün niteliklere veya büyük bir yeteneğe sahip olması gibi bir durum söz konusu değildir. Burada anahtar sözcük motivasyondur.

Yapılan araştırmalar, içsel güdülenmenin yani kişinin kendi isteğiyle, beklentisi olmadan harekete geçmesinin, davranışın devamlılığı için daha etkili olduğunu göstermektedir; fakat kimi zaman yaşamda karşılaşılan problemler, düzensizlikler bireyi -içsel anlamda güdülenme düzeyi çok düşük olmasına rağmen- dışsal olarak güdülemekte ve davranışa yönlendirmektedir (Brown, 2000: 173). Motivasyon hem içsel hem de dışsal kaynaklı olarak karşımıza çıkabilmektedir. Gardner ve Lambert, ABD ve Kanada’da yapmış oldukları araştırmalarda, içsel motivasyona sahip kişilerin dil yeterlik sınavlarında daha fazla başarı sağladıklarını gördüler (Çiftınar, 2011: 182). YasmeerLukmani’nin Hindistan’da yapmış olduğu araştırmada ise dışsal motivasyona sahip kişilerin İngilizce öğreniminde oldukça yüksek başarı sağladıkları görülmüştür (Brown, 2007: 171). Araştırma sonuçlarından da anlaşıldığı gibi öğrencilerin içinde bulundukları çevre koşulları ile öncelikli ihtiyaçları tespit edilmeli ve o doğrultuda bir yol izlenmelidir. Öğrencinin öğretimsel ihtiyaçları bilinirse daha olumlu bir öğrenme çevresi oluşturulabilir (Çelik, 2003: 142). Amaca hizmet etmeyen bir öğrenme yöntemi, boşa harcanan zaman demektir.

Eggen&Kauchok (2001) öğrenci motivasyonunu artırmada gerekli olan sınıf modelinde, öğrenme odaklı sınıfın dört ögesi olduğunu belirtmişlerdir. Bunlar:

1) Kendini Düzenleyici Öğrenci: Hedef belirler, hedeflerini ayarlar, biliş ötesini ve stratejileri kullanır. 2) Öğretmen Karakteristiği: Öğretmenin coşkulu ve istekli olması öğrencilerin motivasyonunu ve beklentilerini artırır.

3) Okul ve Sınıf Ortamı: İyi bir öğrenme ortamı; heyecan verici, eğlendirici, teşvik edici, öğrenme fırsatlarının tanındığı; bilgiye kolay ulaşma imkânlarının, denenmiş alıştırma ve problemlerin ve neyin nasıl yapılabileceğinin çoğu zaman birebir gösterilmesi yoluyla etkili bir şekilde sunulduğu yerdir. Sınıf ve okul değişkenleri öğrencinin motivasyonunun artırılması için öncelikle düzen ve güven verici olmalıdır. Öğrenci başarılı olduğu zaman tekrar başarılı olma olasılığı da artar (akt. Çelik, 2003: 139).

4) Öğretimsel Değişkenler: Öğrenci aktif olduğunda güdülenme yüksek olur. Karara katılım da öğrencilerin değer sistemlerine, zihinsel yapılarına ve motivasyonlarına olumlu yönde etki etmektedir (akt. Baltaş, 2002: 171).

Bu sonuçlardan hareketle denilebilir ki motivasyon kaynakları, bireylerin gereksinimlerine göre değişkenlik gösterse de motivasyon, ikinci dil ediniminde kuvvetli bir etkiye sahip olmakla birlikte çağdaş eğitim sisteminin de temel yapı taşlarındandır.

3) Öğrenci Başarısı Üzerinde Etkili Olan Unsurlar

Gerekli motivasyona sahip olan öğrenci, yalnızca motive edildiği anda değil, süreç sonuna kadar konuya ve derse karşı ilgisini kaybetmez. Süreci sonuca erdirmeye kararlı bir tutum sergileyen bu birey, öğrenme konusunda yeterli motivasyona sahip demektir. Çünkü nice örnekler göstermektedir ki, fazla yetenekli olmadığı halde yüksek motivasyonla büyük başarılar elde etmiş öğrenciler bulunmaktadır. Tam tersi, yetenekli olduğu halde iyi güdülenmemiş öğrencilerin başarısız olduğu da yine karşılaşılan bir durumdur.

ReeceWalker, başarılı bir öğrenmenin gerçekleşmesinde, güdülenmenin anahtar bir kavram olduğunu belirtmekte ve daha az yetenekli ama yüksek düzeyde güdülenmiş bir öğrencinin daha başarılı olabileceğini ortaya koymaktadır (Gömleksiz, 2002: 145). Bu da demek oluyor ki, öğrencinin içinde bulunduğu şartlar dil öğrenimine uygun olmasa da öğrencide yeterli motivasyon varsa kısıtlı imkanlar içerisinde bile başarıya ulaşabilmektedir. Araştırmalar içsel olarak motive olmuş öğrencilerin sadece dışsal motive olmuş öğrencilerden daha yüksek başarıya ulaştıklarını göstermektedir (Yüksel, 2004: 108). Bu görüşe göre, başarı üzerindeki en önemli faktör güdülenmedir. Fakat bu durumun tam aksini iddia eden Sancak (1999: 56)'a göre, öğrencinin istekli fakat ders öğreticisinin isteksiz olduğu yahut ders araç-gereçlerinin ve atmosferinin müsait olmadığı bir durumda beklenen başarı görülemeyecektir. Bu sebeple iyi bir öğrenmede, öğretmen-öğrenci-çevre-malzeme gibi unsurların bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir, görüşünü savunmaktadır.

Bu iki farklı görüşten hareketle denilebilir ki kimi uzmanlar, Başkan (1994: 40-41)'ın : “Yabancı dil öğretilmez öğrenilir.” sözünden de hareketle, öğrenme sorumluluğunun büyük bir kısmını öğrenciye yüklemekte ve öğrencinin istediği takdirde ve gerekli motivasyona sahip olduğu sürece başarıya ulaşacağını savunmaktadırlar. Bir diğer görüş ise, öğrenciyi bu süreçte tek başına değerlendirmeyen, öğrenmeyi süreçteki tüm unsurların ortak çalışması sonucu ortaya çıkan bir başarı olarak gören anlayıştır.

Burada göz ardı edilmemesi gereken esas konu ise, motivasyon üzerinde önemli bir etkiye sahip olan öğreticinin tutumudur. Kaya ve Keskin (2015) tarafından “Yabancı Dil Öğreniminde Karşılaşılan Motivasyon Sorunları” üzerine üç kısımdan oluşan bir anket çalışması yapılmıştır. Anket, Buldan MYO'ya devam eden Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Dış Ticaret, Bankacılık-Sigortacılık programında öğrenim gören 289 öğrenciye uygulanmıştır. Toplamda 41 adet farklı tutum alt alta sıralanmış ve ifadelerin karşısında “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Emin Değilim, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum” biçiminde derecelendirilmiş beşli Likert Ölçeğine yer verilmiştir. Anketin ikinci kısmında “yabancı dil öğrenirken sınıf içi motivasyonkaynakları”na yönelik 7 soru yöneltilmiştir. Anket sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin; yabancı dil öğreticilerinin sınıf içerisindeki tutumlarından genel olarak memnun oldukları görülmektedir. Bu memnuniyet karşısında ise öğrencilerin derse yönelik ilgi ve istekleri artmıştır. Bu durum da ikinci dil ediniminde

etkili olan dışsal motivasyon kaynaklarından öğretici faktörünün önemini göz önüne sermektedir. Motive edici bir öğretici eşliğinde dil öğrenen bireyin hem derse yönelik ilgisi artacak hem de ders başarısında artış görülecektir.

Acat ve Demiral (2002)'in “ Türkiye’de Yabancı Dil Öğrenme ve Motivasyon Kaynakları ve Sorunları” adlı betimsel yöntemle dayalı çalışmasına bakıldığında da sınıf içi etkinliklerde, öğretmenin sağladığı desteğin önemi ön plana çıkmaktadır. Nitekim, “yabancı dil öğreniminde sınıf içi motivasyon kaynakları” konusundaki öğrenci görüşleri incelendiğinde, öğretmenin öğrencilere yönelik yardım ve desteğinin, öğrenci motivasyonunu sağlamada en yüksek orana (4,34) sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenin sınıf içerisinde önemli bir rol üstlendiğinin göstergesidir. Öğrenci üzerinde pozitif etki yaratan, öğrencileriyle sağlıklı bir diyalog süreci kuran, eleştirilerinde yıkıcı değil yapıcı olan, ders işleniş sürecinde öğrenci ilgisini her an canlı tutabilen, öğrenme konusunda yüreklendirici niteliklere sahip olan bir öğretici, öğrenci için mükemmel bir motive kaynağıdır. Böyle bir öğretici eşliğinde dil öğrenen bireylerin, hedef dile karşı ilgi ve istekleri her an aktiftir. Bunun yanı sıra ankette yüksek orana sahip bir diğer önermeler de sınıf ortamının ilginçliği (4,07) ve faaliyetlerin çeşitliliğine (4,04) dair olan maddelerdir. Görüldüğü gibi motivasyonu da etkileyen sınıf ortamının şartları ve çeşitlendirilmiş materyallerin derste kullanımı, öğrenci ilgi ve isteğini doğrudan etkilemektedir. Sınıf içi etkinlikler ne kadar çeşitli olursa ve ne kadar fazla duyu organına hitap ederse öğrenciyi derse karşı motive etmek o kadar kolay olur.

Veeman (1984)'ın, dokuz ülkede göreve yeni başlayan öğretmenler üzerinde yaptığı çalışmada, öğretmenler için sınıf yönetiminde güdüleme konusu fazlasıyla sorun olmaktadır. Güdüleme, öğretmenlerin mesleki sorunlarla karşılaşmalarında ya da mesleklerinden haz duymalarında ana faktördür. Ayrıca bu çalışmada; öğretmen yeterliliğinin ve öğretmenlerin sınıf yönetme stratejisi gibi değişkenlerin, öğrenci güdülenmesi ile ilişkili olduğu belirtilmiştir (akt. Akbaba, 2006: 344).

Unutulmamalıdır ki, bir başarı ne öğretici ne de öğrenci tarafından tek başına gerçekleşmemektedir. Süreç içerisinde yer alan tüm öğelerin birleşiminden hareketle bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Eğer ortada bir başarı veya başarısızlık varsa bu yalnızca öğreticinin veya bir başına öğrencinin başarısı değildir. Bu durum, bir orkestra içerisinde yer alan tüm enstrümanların, uyum içerisinde notaları seslendirmelerine benzetilebilir. Ortaya çıkan melodi tek bir enstrümana ait değil, tüm enstrümanların seslerinden meydana gelen bir melodidir. Bu benzetmeden de hareketle diyebiliriz ki, öğrencinin motive olmuş olması başarı için tek başına yeterli değildir. Başarı için, öğrenci, öğretmen ve çevre şartlarının uyum içinde olması gerekir.

4) Motivasyonun Sınıf Düzeni Üzerindeki Etkisi

Dil sınıflarında öğrenciler arası etkileşimi artıran ‘U’ sınıf düzeni, öğrencilerin aktif bir şekilde birbirleriyle iletişime geçmelerini sağlamaktadır. Fakat bu iletişimin derse yönelik değil de, ders dışı veya dersi engellemeye yönelik olduğu durumlarla da karşılaşılabilir. Bunun en önemli sebebi, öğrencinin derse karşı ilgisizliğidir. Yavuz (1999: 107)'un görüşünde belirttiği gibi, işte tam da burada güdüleme denilen olgu ile karşı karşıya gelmekteyiz. Çünkü güdülenmiş öğrenci, öğretim esnasında istenmeyen şeylerden kendisini uzak tutarak ilgisini tamamen dil öğrenimine verebilir. Böylelikle, motive olmuş öğrenci, öğretmeni için önemli bir iş doyum kaynağı olduğu gibi sınıf işleyişine de olumlu katkıda bulunur (Yüksel, 2004: 106).

Derse karşı ilgisi azalan öğrenci, ders dışı faaliyetlerle ilgilenmeye başlar. Sınıfta gerekli şekilde motive edilmemiş olan öğrenci, derse karşı ilgisizlik ve ders başarısızlığı dışında çeşitli davranış bozuklukları da sergilemeye başlamaktadır. Verilen ödevleri yapmamak, sınıfın düzenini bozmak, öğreticiyi güç durumda bırakacak davranışlar sergilemek gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bu durumun aksine, gerekli motivasyona sahip olan öğrenci ise, derse karşı her an ilgili, yüksek bir enerjiyle, sorgulayıcı ve öğrenmeye açık bir tutum sergilemekte ve sorumluluklarını istekle yerine

getirmektedir. Araştırmalar, güdülenme ve başarı arasında kuvvetli bir pozitif ilişki olduğunu göstermektedir. Güdülenmedeki artış, öğretmen ve öğrencilerin okuldan daha çok haz duymalarına imkân sağlar (Öncü, 2004: 169). Bu sayede öğrenci başarısı da giderek artmakta ve öğrenciler derse karşı daha çok motive olmaktadır.

Sınıf düzenini sağlamak adına Dörnyei ve Csize (1998: 215) ders sürecinde öğrenci motivasyonunu artırmaya yönelik olarak, yabancı dil öğretmenlerine on öneride bulunmaktadır. Söz konusu on öneri şu şekildedir (akt. Brown, 2000: 81) :

- Kendi kişisel davranışlarınızla bir örnek oluşturun.
- Rahat bir sınıf atmosferi oluşturun.
- Etkinlikleri doğru şekilde sunun.
- Öğrencilerle iyi bir ilişki geliştirin.
- Öğrencilerin yabancı dile özgüvenini artırın.
- Yabancı dil derslerini ilginç hale getirin.
- Öğrenciyi otonomiye teşvik edin.
- Öğrenme sürecini kişiselleştirin.
- Öğrencilerin hedefe yönelik duygularını artırın.
- Öğrencileri hedef dilin kültürüyle tanıştırın.

Öğrenci hem ders öncesinde hem de ders sürecinde bu önerilerden hareketle motive edildiği takdirde, meydana gelebilecek olası davranış bozukluklarının önüne geçilmiş olur ve bu sayede ders işleniş sürecinin kalitesi artar. Sonuç olarak elde edilecek olan yüksek başarı da kaçınılmaz olur.

5) Öğrenci Tutumunun Öğrenmeye Etkisi

Yabancı dil öğretiminde karşılaşılan önemli sorunlardan birisi de, insanların yeni bir dil öğrenmenin zor olduğuna dair inançlarıdır. B.Farber'in de görüşünde bildirdiği gibi: "İnsanlar yabancı dil öğrenmenin zor olduğuna inandırılarak yetiştirilirler. Esasında bir yabancı dili öğrenmek, her şeyden önce bir inanç ve istek gerektirir. Fertlerde bu inanç ve istek olduktan sonra geriye ortam ve imkanların hazırlanması kalır" (alıntılayan Cüceloğlu, 1991: 36).

Burada üzerinde durulması gereken konu, öğrencilerin dil öğrenmenin zor olduğuna inanıp, başarısızlığı neden kabullendikleridir. Bu kabullenişin altında başarısızlık korkusu yatıyor olabilir mi? Bu konu üzerine psikologlarca yapılan birçok araştırma bulunmaktadır. Kaya ve Keskin (2015) tarafından "Yabancı Dil Öğreniminde Karşılaşılan Motivasyon Sorunları" üzerine yapılan anket çalışmasının üçüncü kısmında, "yabancı dil öğreniminde karşılaşılan motivasyon sorunları"na yönelik 16 adet soru sorulmuştur. Bu 16 önerme içerisinde en yüksek oran "Geçmişte karşılaştığım güçlükler yabancı dil öğrenmemi etkilemiştir." sorusuna verilen yanıtlarda görülmüştür. Bu yanıtlar neticesinde, büro yönetimi öğrencilerinin diğer öğrencilere göre daha fazla motivasyon sorunu yaşadıkları, yabancı dil öğreniminde çevrelerinden olumsuz tepkiler aldıkları ve yabancı dil öğrenememelerinin temelinde geçmişte edindikleri olumsuz deneyimlerin etkili olduğu anlaşılmaktadır. Geleceğin yönetici asistanlarının: " Geçmişte de yabancı dil öğrenmeyi denedim olmadı, olmayacak." şeklindeki geleceğe dair de olumsuzluk içeren bu tutuma yaklaşık 3,6 gibi yüksek bir puan verdikleri görülmektedir. Buradan da anlaşılabileceği gibi, öğrencilerin geçmiş yaşantıları, onların motivasyonları üzerinde doğrudan etkiye sahiptir. İçsel motivasyon kaynakları kapsamında yer alan öğrenci tutumu, bu aşamada öğrenme önündeki en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü öğrenciler geçmiş yaşantılarından hareketle olumsuz bir tutum sergilemekte ve

bu da öğrenmeleri üzerinde engelleyici bir durumun oluşmasına sebep olmaktadır. Eğitimcilerin mutlaka bu olumsuz tutum üzerinde çalışıp öğrencilere yabancı dil öğrenmenin imkânsız olmadığını, istekle çalışılması, gereken özverinin gösterilmesi ve gereken emeğin harcanması halinde yabancı dilin öğrenileceğini anlatmaları ve sınıf içi etkinliklerle bu anlayışı pekiştirip göstermeleri gerekmektedir.

Cüceloğlu'nun (1991: 254) görüşünde olduğu gibi, başarısızlık korkusuyla güdülenen birey, kolay kolay yeni atılımlara girişmez, başarı garantisi olmadıkça herhangi bir görevi üstlenmez. Öte yandan başarı arzusuyla güdülenen birey, başarısızlığı, başarılı olabilmek için gerekli olan adımlardan biri olarak görür. Başarısızlıklarının sebebini araştırır ve bunlardan bir sonuç çıkarması gerektiğini bilir. Bu sayede sonunda mutlaka başarılı olacağına inanır. Böylelikle hem başarısızlık korkusuyla baş etmiş olur hem de arzuladığı başarıya ulaşır.

Öğrenci başarısı üzerinde pek çok unsur etkili olmaktadır. Alan yazına konu olan motivasyon ise, bu unsurlar içerisinde en baş sırada gelmektedir. Yeterli motivasyonun sağlanabilmesi için tek başına bir öge değil, tüm öğelerin katkısı gerekmektedir. Tüm öğeler aynı anda işe koşulduğunda başarılı bir sonuca ulaşılabilir. Sonuç olarak denilebilir ki; motivasyon, başarının kapısını açan altın bir anahtardır.

Sonuç

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, ikinci dil edinen bireylerin motivasyonlarını etkileyen iç ve dış faktörler ele alınarak, nicel çalışmalardan çok nitel çalışmalara ağırlık verilmesi ve durum analizine bağlı olarak, öğrenci motivasyonunun nasıl değiştiğinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Motivasyon, içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olmak üzere iki şekilde meydana gelmektedir. Bu kavramlar incelendiğinde, içsel ve dışsal motivasyon faktörlerinin kendi aralarında yüksek, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Her iki motivasyon kaynağı birbirini etkilemekle beraber, öğrenci başarısı üzerinde içsel motivasyonun yadsınamaz bir payı vardır. Çünkü içsel motivasyon dışsal motivasyona kıyasla davranışı daha hızlı ve kalıcı bir şekilde etkilemektedir. Aynı zamanda, dışsal motivasyon düzeyinin artırılması ile içsel motivasyon faktörlerinden sağlanan motivasyon düzeyinin de olumlu yönde etkileneceği düşünülmektedir. Çünkü olumlu çevre şartları içinde dil öğrenmeye başlayan birey, öğrenim süreci için sağlıklı bir başlangıç yapmış olacaktır. Bu hususlara dikkat edildiği sürece, öğrenci motivasyonundaki olası engeller kaldırılacak ve öğrencilerde etkin bir motivasyon yaratılacaktır.

İçsel motivasyonu harekete geçirebilmek için, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının bilinmesi gerekmektedir. Bireysel ihtiyaçlardan yola çıkılıp, öğrencilerin bireysel farklılıkları da dikkate alınarak, dışsal faktörlerin öğrencilerin akademik içsel motivasyonlarına etkileri araştırılmalıdır.

Öğrenciyi motive edici çalışmalar, süreç boyunca devam etmelidir. Çünkü her yaş grubunun istek ve beklentileri, doğal olarak birbirinden farklı olacaktır. İkinci dil edinen bireylerin yaş aralığı da geniş olacağından, etkinlik çalışmalarında yaş faktörü kesinlikle göz ardı edilmemelidir.

Öğrenci hem ders öncesinde hem de ders sürecinde motive edilerek, meydana gelebilecek olası davranış bozukluklarının önüne geçilmiş olur ve bu sayede ders işleniş sürecinin kalitesi artar. Sınıfta gerekli şekilde motive edilmemiş olan öğrenci, derse karşı ilgisizlik ve ders başarısızlığı dışında çeşitli davranış bozuklukları da sergilemeye başlamaktadır. Gerekli motivasyona sahip olan öğrenci ise, derse karşı her an ilgili olmakla birlikte, yüksek bir enerjiyle öğrenmeye açık bir tutum sergilemektedir. Bu sayede başarısı giderek artmakta ve derse karşı daha çok motive olmaktadır.

Öğrenim sürecinde öğretici faktörü de önemli bir yere sahiptir. Öğrenci motivasyonu üzerinde pozitif etki yaratan, öğrencileriyle sağlıklı bir diyalog süreci kuran, eleştirilerinde yıkıcı

değil yapıcı olan, ders işleniş sürecinde öğrenci ilgisini her an canlı tutabilen, öğrencilerin yeteneklerinin farkında olan, öğrenme konusunda yüreklendirici niteliklere sahip olan bir öğretici, öğrenci için mükemmel bir motive kaynağıdır. Böyle bir öğretici eşliğinde dil öğrenen bireylerin, hedef dile karşı ilgi ve istekleri her an aktiftir.

Öğrencilerin geçmiş yaşantıları, onların motivasyonları üzerinde doğrudan etkiye sahiptir. Geçmişte başarısızlık deneyimi yaşayan birey, gelecekte de başarısız olacağına dair olumsuz bir tutum geliştirmektedir. Bu olumsuz tutum, öğrenmenin gerçekleşmesindeki en büyük engeldir. Çünkü öğrenciler geçmiş yaşantılarından hareketle olumsuz bir tutum sergilemekte ve bu da öğrenmeleri üzerinde engelleyici bir durumun oluşmasına sebep olmaktadır.

Öğretmen, öğrencinin özgüvenini geliştirmeye yönelik davranışlar sergilemelidir. Bu hususta, öğrencilere yerine getirebilecekleri ve başarılı olabilecekleri düzeyde yükümlülükler verilmelidir. Bu sayede öğrencinin başarı duygusunu yaşayarak motive olması sağlanmış olacaktır. Başarı duygusunu yaşayan öğrenci bir sonraki adımı atma cesaretini kendinde bulacaktır ve böylelikle yapabileceklerine dair inancı da artacaktır. Neticede başarı, bu inanç sayesinde gösterilecek çabanın devamında gerçekleşecektir.

Sonuç olarak denilebilir ki öğrenci başarısı üzerinde pek çok unsur etkili olmaktadır. İstenen başarı için, öğrenci, öğretmen ve çevre şartlarının uyum içinde olması gerekir. Çünkü başarı ne öğretici ne de öğrenci tarafından tek başına gerçekleşmemektedir. Süreç içerisinde yer alan tüm öğelerin birleşiminden hareketle bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Alan yazına konu olan motivasyon ise, bu unsurlar içerisinde en baş sırada gelmektedir. Yeterli motivasyonun sağlanabilmesi için tek başına bir öge değil, tüm öğelerin katkısı gerekmektedir. Tüm öğeler aynı anda işe koşulduğunda başarılı bir sonuca ulaşılabilir.

Öneriler

- İkinci dil edinen bireylerin, dil öğrenme isteklerine katkıda bulunması için, akademik içsel motivasyonları hakkında farkındalık oluşturacak çalışmalara yer verilmesi gerekmektedir. Öğretmen bu çalışmalarla ve doğru yönlendirmeye öğrencilerde motivasyon oluşumunu sağlamalıdır.

- Ders sürecinden önce yapılan güdüleme çalışmalarından sonra da öğrenci motivasyonunu yüksek tutacak çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bu çalışmalarda özellikle, öğrencilerin yaş grupları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenme faaliyetleri öğrencilerin yaş ve ilgilerine göre düzenlenmelidir. Her yaş grubuna özel motive edici çalışmalar belirlenmeli ve bu doğrultuda bir ders süreci planlanmalıdır.

- Dersin işlenişini bozmaya yönelik olumsuz davranışları önlemek adına, olumlu bir sınıf atmosferi oluşturulmalıdır. Bu amaçla, olumsuz davranışları önleyici çalışmalara yer verilmelidir. Bunun için de ceza ve tehdit yerine olumlu pekiştiricilere veya çeşitli ödüllere yer verilmelidir.

- Öğrencilerin öğrendikleri bilgilerin önemini fark ederek, bu bilgilerin ne şekilde işlerine yarayacağını anlamaları sağlanmalıdır. Bu doğrultuda öğrencilerin öğrenme hedefleri açık ve anlaşılır bir biçimde belirlenmelidir. Böylelikle anlamlı öğrenme de gerçekleşmiş olacaktır. Sonuç olarak öğrenci; neyi, niçin yaptığının bilincine varacak ve derse karşı daha istekli olacaktır.

- Öğrencilerin ders başarısı konusunda kendilerine güven duymaları için, onlara başarabilecekleri düzeyde yükümlülükler verilmelidir. Bu amaçla, öğrencilerin öğrenme düzeyleri ders sürecinden önce yapılacak ön testlerle tespit edilmelidir. Öğrenme düzeyi belirlenen öğrencilerin ders planı da bu doğrultuda hazırlanmalıdır. Bununla birlikte, öğrencinin başarabileceğinden daha fazla hedefler önüne konulmamalıdır.

▪ Öğretmen, öğrencilerin öğrenme geçmiş yaşantıları hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Geçmişte yaşanan başarısızlıkların, öğrencilerin derse karşı olumsuz tutum geliştirmesine sebep olabileceğini göz önünde bulundurmalıdır. Öğretici bu olumsuz tutum üzerinde çalışmalı ve başarı kadar başarısızlığın da öğrenmenin bir parçası olduğu fikrini öğrencilere aşılmalıdır. Öğrencilere başarısızlıklardan çıkarılacak ders ile başarıya ulaşabileceklerini vurgulamalıdır. Başarısızlık karşısında hemen pes edip, dersten uzaklaşmamaları için sınıf içerisinde güvenli ve onları her koşulda destekleyen bir eğitim ortamı hazırlamalıdır. Aynı zamanda, gerekli çaba gösterildiği takdirde başarının sağlanacağını anlatmalı, bunu da seviyeye uygun ders içi etkinliklerle pekiştirmelidir.

▪ Sınıf, öğrenci motivasyonunu olumsuz etkileyecek bir ortam olmaktan uzak hale getirilmelidir. Çünkü insan beyni alışılmışın dışına çıkıldığı zaman öğrenmeye karşı daha istekli hale gelir. Bu amaçla sınıf oturma düzeni, dil öğreniminde iletişimin daha kuvvetli olacağı U düzenine göre dizayn edilmelidir. Aynı zamanda ders sürecinde öğrencilerin farklı öğrenme stillerini geliştiren etkinliklere de yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acat, M. B., & Demiral, S. (2002). Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 8(31), 314-326.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 344.
- Baltaş, A. (2002). *Ekip Çalışması ve Liderlik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Başkan, Ö. (1994). Türkiyede yabancı dil öğretimi. *Dil Dergisi*, 22, 40-41.
- Brown, H. D. (2000). *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy (2.Baskı)*. New York: Longman.
- Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching (15. Baskı)*. New York: Longman.
- Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve Davranışı - Psikolojinin Temel Kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik, V. (2003). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çiftçınar, B. (2011). Yabancı dil öğreniminde motivasyon. *Kültür Evreni*, 9, 173-189.
- Dörnyei, Z., & Csizér, K. (1998). Ten commandments for motivating language learners: Results of an empirical study. *Language Teaching Research*, 2, 203-229.
- Gömleksiz, M. N. (2002). Üniversitelerde yürütülen yabancı dil derslerine ilişkin öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 145.
- Kaya, Y., & Keskin, N. (2015). Yönetici asistanlarının ve diğer meslektaşlarının yabancı dil öğrenimindeki motivasyonlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(2), 11-22.
- Keenan, K. (1996). *Motivasyon*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row.
- Niederhauser, J. S. (1997). *Motivating Learners*. <http://exchanges.state.gov/forum/vol%2035/no%201/p8.htm>, Erişim Tarihi: 20.07.2014.

-
- Öncü, H. (2004). *Motivasyon. Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Sancak, Y. (1999). Yabancı dil eğitimi-öğretimi ve Arapça tarihçe, amaç, esaslar, elemanlar, usul(metot) ve teknik. *EKEV Akademi Dergisi*, 2(1), 56.
- Sardoğan, M. (2004). *Öğrencilerin Güdülenmesi. Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Sözer, E. (1984). Amerika Birleşik Devletlerinde yabancı dil öğretmeni yetiştirme. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 131-146.
- Stipek, D. (1988). *Motivation to Learn: From Theory to Practice*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Şentürk, H. (2003). *Eğitim Psikolojisi*. Isparta: Tuğra Ofset.
- Yaşar, Ş. (1992). Küçük gruplarla öğretim yönteminin yabancı dil öğretiminde kullanılması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1-2), 69-77.
- Yavuz, M. A. (1999). İletişim kuramı açısından dil öğretimi ve dil öğretiminde güdülemenin önemi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(5), 107.
- Yüksel, G. (2004). *Öğrenme İçin Motivasyon. Sınıf Yönetimi*. Ankara: Asil Yayınevi.